

Kurjer Łódź

Dziennik polityczny, społeczny i kulturalny

CENA PRENUMERATY: w Łodzi z odosobnieniem do domu i na prowincji rocznie Mk 21, półrocznie Mk 10.50, kwartalnie Mk 5.25, miesięcznie Mk 1.75. Zagranicą kwartalnie Mk. 6.

Sobota, 13 października 1917 r.

Loterja Klasowa Legjonów Polskich

Warszawa, Trębacka № 2.

Na 32.000 losów - 16.000 losów i 1 premja wygr. wają

3 MILJONY 262.500 MAREK

Główne wygrane:

300,000, 200,000, 160,000, 130,000, 120,000 marek.

Ciągnięcie drugiej klasy 19 i 20 października.

Wygrane 2-ej klasy 30.000, 10.000, 5.000, 3.000, 2.000 marek i wiele innych.

„Czwartka losu kosztuje w każdej klasie 6 mk. 25 fen.

Cały dochód z Loterii Legjonów, której wygrane gwarantowane są przez Bank Ziemiański w Warszawie, przeznaczony jest na inwalidów, wdowy i sieroty legionowe oraz na weteranów z 1863 roku.

LOS Y DO NABYCIA U KOLEKTORÓW

Wymiana biletów I-ej klasy na bilety II-ej klasy powinna nastąpić u właściwych kolektorów do d. 15 b. m.

Uwadze urządzających obchód Tadeusza Kościuszki polecamy

popiersie Kościuszki

(naturalnej wielkości)

wykonane przez zaszczytnie znanego artystę - rzeźbiarza **Władysława Czaplińskiego.**

Oglądać popiersie i zamawiać można w administracji „Kurjera“, Zachodnia 37.

Instytucjom niezamożnym popiersie wypożycza się.

Marja Kamińska = Łałoszyńska

pryma do na opery

rozpoczęła lekcje u siebie i w szkole muz. im. Ciopina ustawienie, rozwijanie głosów i poprawianie zaawansowanych, dykcja, przygotowanie do występów operowych i estradowych, uczenie całych oper

Przyjmuje zapisy codziennie u siebie, Piotrkowska 275 m. 6, od 12 do 5 pp

„WISŁA”

Wzajemne T-wo Ognisko w Warszawie, Kopernika 10,

zawiadamia, że Reprezentantem Jeneralnym oddziału 16dzkiego (Piotrkowska 165) mianowany został

p. HUGO NEUMAN,

zaś zarządzającym Oddziału Inspektor T-wo inż. **p. EUGENJUSZ PATEK.**

LOS Y

Klasowej Loterii

Legjonów Polskich
do II-ej klasy

Do nabycia w Administracji „N. Kurjera Łódzkiego“, Zachodnia 37

Cele wojenne Anglii.

Gdyby Anglii chodziło tylko o zgnięcie gniazda militarystki, jak się wyrażają jej mężowie stanu w mowach, wygłaszanych publicznie, to niewątpliwie mowa hr. Czernina, wypowiedziana w Budapeszcie, posłużyłaby już za dostateczną podstawę do nawiązania rokowań pokojowych. — Już uchwała z dnia 19 lipca r. b., większości parlamentu Rzeszy Niemieckiej, torowała drogę do pokoju, którą jeszcze wyraźniej wskazała odpowiedź mocarstw centralnych na notę pokojową Papieża. Hr. Czernin jedynie bardziej szczegółowo rozwinął postulaty, zawarte w rzeczonyj odpowiedzi i bardzo wyraźnie zaznaczył stanowisko Austro-Węgier w sprawie rozbrojeń. Rzecz prosta, że

pokój, oparty na wolności mórz i swobodzie polityki gospodarczej wszystkich państw i krajów, czyni zbyt kosztownymi aneksje terytorialne i z samej natury rzeczy prowadzi do rozbrojenia. Po zawarciu bowiem takiego pokoju, utrzymywanie pogotowia wojennego na stopie pokojowej, takiej, jak miało miejsce przed wojną powszechną, okazałoby się zbyt kosztownym. — Armie wszystkich państw zmalały do rozmiarów, niezbędnych do utrzymania wewnętrznego porządku, a wolność mórz uczyniła zbyt kosztownym utrzymywanie silnych i licznych flot wojennych, co w logicznym następstwie wpłynie na ograniczenie budowy okrętów wojennych. Z drugiej strony olbrzymie koszty wojenne, ponoszone przez oba obozy walujące, znów pociągnęły za sobą obdłużenie państw walujących na olbrzymie sumy, od których same procenty wynoszą milardy rocznie. Ciężar ten spadnie o wiele większym brzemieniem na budżety państwowe po wojnie, co naturalnie zmusi do oszczędności w zwykłych corocznych wydatkach na wojsko i flotę.

Rozbrojenie zatem powszechne po wojnie stanie się nieodzownym o ile, naturalnie, stosunki międzynarodowe zostaną tak ukształtowane, że o wojnach światowych nie będzie mogło być mowy przez bardzo długi okres czasu. Do tego celu dąży odpowiedź mocarstw centralnych na notę pokojową Papieża i ten właśnie cel jest zasadniczym motywem mowy hrabiego Czernina. Mowa ta z wielkim uznaniem przyjęta została przez wszystkich zwolenników pokoju i prawdziwych przyjaciół ludzkości. Program bowiem rozwinięty w niej bardzo szczegółowo przez ministra spraw zagranicznych Austro-Węgier, daje całkowitą gwarancję długotrwałego pokoju.

O coż więc idzie Anglii, takie są istotne jej cele wojenne. Nietrudno zrozumieć że Anglii, która długole-

Odezwa komitetu obchodu rocznicy Kościuszkowskiej.

W najcięższych — najkrwawszych czasach, jakie przeżywała kiedykolwiek Polska, Bóg jej nie skąpił mężów wielkich, bohaterów, którzy w nieszczęśliwych nawet pomnażali jej chwałę. Poczynając od czasów konfederacji Barskiej, liczne są imiona synów polskiej ziemi, świecących przykładem bezgranicznego poświęcenia dla Ojczyzny.

Wszystkie je jednak przerasta świetlana postać Tadeusza Kościuszki, wodza i prawodawcy w jednej osobie. Jego zgonu rocznicę stuletnia święci jednogłosem naród cały nad Wisłą, Wartą i Niemnem, od podnóża Karpat aż po wybrzeża Bałtyku, zjednoczony w hołdzie dla wielkiego swego Naczelnika, bez względu na stopy kordonów, na różnice społeczne i wyznaniowe — bez względu na polityczne opinie. Jedyna to chyba w Polsce postać znana każdemu, bez wyjątku, Polakowi — a która nas wszystkich przy sobie jednoczy.

To bezprzykładne umiłowanie i uwielbienie narodu zawdzięcza Tadeusz Kościuszko nie tylko chwale oręża swego — wszak miewaliśmy wodzów szczęśliwszych — ale głównie temu, iż jako słup ognisty stanął na rubieży możnawładczej Polski, ginącej w morzu łez i krwi — a owej słońcem 3-go maja opromienionej, usiłującej odrodzić się w miłości i sprawiedliwości. Na tamtą rzucił blask swego imienia, zamykając dzieje Wielkiego Powstania, tej stał się oraczem i siewcą, powołując do usług Ojczyzny lud wiejski i miasta i uznając konieczność nadania tym nowym warstwom społecznym należnych im praw.

Dziś, gdy świta tak gorąco oczekiwany przez nas dzień zmartwychwstania Ojczyzny, rozhrzmiewa w całej pełni proroczy nakaz Naczelnika: budowania Ojczyzny „czystymi rękami”, w miłości i zgodzie, budowania jej spolem, jako że „wszyscy ludzie stworzeni zostali równymi sobie”, budowania jej dla niej samej, odrzucając wszelką prywatę, wszelkie osobiste ambicje, wszelkie względy partyjne, budowania jej mocą przeogromnej miłości, której pełne było wielkie Jego serce.

Zgodni — zjednoczeni dokoła świetlanej Kościuszkowskiej idei, uczcijmy z powagą i w skupieniu wielki dzień setnej rocznicy Jego zgonu.

A Polsce, która Go wydała — o czesć!

Komitet obchodu setnej rocznicy zgonu.

Wezwanie do mieszkańców Łodzi.

Z powodu obchodu setnej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki, magistrat wyzywa mieszkańców miasta Łodzi do uczczenia bohatera narodowego udziałem w dniu 14 i 15 b. m. w uroczystościach, organizowanych przez Komitet obchodu, oraz do przystrojenia w dniu 15 b. m. domów i mieszkań w miarę posiadania odpowiednich materiałów i emblematów narodowych.

Obchód Kościuszkowski.

Nabożeństwo uroczyste w dniu setnej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki, w kościołach ewangelickich w obu gminach odbędzie się o godz. 9 rano dla młodzieży szkolnej, a o godz. 10 dla parafian.

W 8 kl. Wyższej Szkole Realnej Kupiectwa Łódzkiego, ze względu na wielką ilość uczniów, Obchód Kościuszkowski odbędzie się dwukrotnie. W dniu dzisiejszym o godz. 5 i pół dla uczniów 3-ch klas starszych ich rodziców i zaproszonych gości, w sobotę zaś dn. 20 b. m. — dla klas pozostałych.

Program obchodu dzisiejszego:

1. Przemówienie wstępne prezesa Rady Opięknawczej Szkoły, p. Wilhelma Hordliczki. 2. Kantata na cześć Kościuszki. 3. „Kościuszko jako ideał bohatera narodowego” — odczyt, prof. Szymankiewicza. 4. Polonez Kościuszki. — Odszpiewa chór uczniowski. 5. „Idea Kościuszkowski w twórczości Matejki” — wygłosi dyrektor szkoły W. Klasa. 6. Hymn „Boże, coś Polskę”.

Zapowiedziany na dziś w Stow. nauczycielskim chrz. odczyt o Kościuszcze odbędzie się dziś nie o godz. 6, a o 7 wiecz. Prelegentem będzie prezes Stowarz. p. Antoni Remiszewski.

Wczoraj, w sali Stowarzyszenia handlowców polskich, przy ul. Piotrkowskiej № 108, odbyło się, pod przewodnictwem ks. prałata Tymienieckiego, ostatnie plenarne posiedzenie komitetu obchodu rocznicy Kościuszkowskiej.

Wybrano delegatów do świątyni żydowskich na nabożeństwo uroczyste w osobach p. Antoniego Więckowskiego i porucznika legjonów, Wasowicza.

Przedstawiciel młodzieży akademickiej przesłał o włączenie do programu akademii przemówienia przedstawiciela młodzieży akademickiej. Jednogłosem postanowiono zadecydować tę kwestję dziś o godzinie 12 w poł. na posiedzeniu sekcji odczytowej.

Przedstawiciel Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej zaznaczył, iż poniedziałkowy koncert popularny o godz. 3-ej po południu, z przemówieniem wstępem p. A. Szymankiewicza, przeznaczony będzie głównie dla młodzieży szkolnej.

Program chórów i orkiestry symfonicznej w czasie uroczystego nabożeństwa zapowiada, co następuje: przed wyjściem duchowieństwa z zakrystji L. O. S. pod dyktando p. Szulca wykona marsza żałobnego Chopina; podczas przelotu do miejsca, gdzie będzie wmurowana tablica pamiątkowa — chór wykona „Deus firmavit”, a podczas poświęcenia tablicy — „Pod Twoją obronę” Troszla. Następnie msza święta Rennera na cztery głosy zostanie wykonana przez chór męski; pozmiancie na graduał; połączone chóry kościelne odszpiewają „Nie opuszczaj nas” ks. Surzykizgo. Wreszcie na Offertorium L. O. S. wykona „Largo” Haendla.

Na zakończenie zaś zabrzmiał hymn „Boże, coś Polskę”.

Uroczysty obchód, który urządza Resursa Rzemieślnicza wspólnie z Kolem starszych i podstarszych zgrupowań rzemieślniczych, odbędzie się w niedzielę, d. 14 b. m. o godz. 6 po poł.

Program uroczystości jest następujący: Na scenie, udekorowanej zielenią i ozdobioną biustem Kościuszki oraz obrazem, przedstawiającym modlitwę bohatera przed bitwą Maciejowicką, chór męski wykona „Boże, coś Polskę”; p. Czesław Pawłowski wygłosi odczyt „O życiu Kościuszki”, następnie deklamować będzie p. L. Komornicki — wreszcie chór męski odszpiewa Poloneza i Krakowiaka.

Ku uczczeniu 100-letniej rocznicy zgonu T. Kościuszki organizuje Związek Młodzieży Polskiej pochodzenia żydowskiego uroczystą akademię w sali kinematografu „Luna” w niedzielę o 12 w poł. oraz szereg odczytów.

W sobotę: w sali „Talmud Tora” o 4-ej po poł.; w lokalu szkolnym (Plac Kościelny 4), o 4 po poł.

W poniedziałek: w lokalach szkolnych: Srebrna 8 o 4 po poł.; Jakuba 10 o 4 po poł.; Plac Kościelny 4 o 5 po poł.

Komisja organizacyjna obchodu Kościuszkowskiego przy biblioteczce im. dr. Klemensa Lipińskiego w Widzewie urządza obchód w niedzielę, 14 b. m. o godz. 3 po południu w sali fabrycznej przy Rokleńskich na Widzewie (ostatni przystanek tram. № 10).

Uroczystość rozpocznie chór pod batutą p. Lipińskiego; referaty wygłoszą: Zofia Wojarowska „Jak żył Tadeusz Kościuszko”; p. Włodzimierz Zarzycki „Prace Tadeusza Kościuszki” i radny Aleksy Rzewski „Kościuszko i jego idea”.

Pozatem całość wypełnią deklamacje pp. Augustyniakówny, Wojarowski, Augustyniak, Sobozaka i innych, oraz duety, odszpiewane przez miejscowe siły; zakończy chór.

Do łódzkiego Komitetu Obchodu 100-letniej rocznicy zgonu Kościuszki zgłosiły akces następujące komitety powiatowe: 1) w wsi Kurówicach, pow. Łódzkiego; 2) w Aleksandrowie leżycykim; 3) w Lutomierniku; 4) w Dłutowie; 5) w Żelowie; 6) w Zapolicach; 7) w Szeńsku; 8) w Górze Fabianickiej; 9) w Ozorkowie; 10) w Strykowie.

W Łodzi zaś: Rada naczelna i patronat Związku Łódzkiego Harcerzy Polskich; Wzajemna Pomoc pracowników handlowych; Stow. polskich kupców i przemysłowców; Polskie Tow. Krajczownicze; Biblioteka im. dr. Lipińskiego; „Naprzód” w Widzewie; Stow. górczuchonolnych „Wzajemność”.

Stow. „Zorza” na Widzewie urządza w niedzielę, dn. 14 b. m. w sali Stow. przy ul. Marszałkowskiej № 2 obchód Kościuszkowski, na program którego złożą się odczyt prof. Ludw. Waszkiewicza, oraz deklamacje. Początek o godz. 2 po poł.

Zarząd Batuckiego Koła P. M. S. (Zgłerska № 11) wydaje dzisiaj od godz. 5 do 8 wieczorem i w niedzielę od 9—12 bezpłatne bilety wejścia na uroczystości Kościuszkowskie, które urządza a) w niedzielę o godz. 4 po poł. w sali przy ul. Aleksandrowskiej 37 i b) w poniedziałek, o godz. 4 po poł. w sali przy ul. Zawadzkiej 22.

Stowarzyszenie pracowników składów aptecznych urządza w swoim lokalu obchód Kościuszkowski w niedzielę, 14 b. m. o godz. 5 m. 30.

A była to rozmaitość bardzo dotkliwa dla uboższych i całkiem ubogich mieszkańców naszego miasta, nietyle może z racji dżdżystej pogody, ile z uwagi na drożyznę obuwia, dochodzącego do cen bajecznie wysokich.

Za praktykowaną dziś cenę podzielenia butów, przed wojną biedny człowiek mógł się przyodziać od stóp aż do głowy, a za cenę nowych butów można już było mieć bardzo szykowne ubranie z paltotem zimowym włącznie. Dorożkarz kupował konia i zarabiał nim na utrzymanie nieraz licznej rodziny.

Zima w tygodniu bieżącym przysłała nam już swoje forpoczty w jednym z pierwszych dni tygodnia. Śnieg z deszczem przeraził liczne rzesze posiadaczy dobrze już w ciągu lata sfatygowanego obuwia, a chociaż cofnął się niebawem do głównego korpusu nadciągającej zimy, niemniej wzbudził trwogi i sensacji w licznych rodzinach Łodzi.

O! bo, zaiste, niemała jest dziś sensacją dla polędwiczki człowieka, nie obfitującego w grosz zapasowy, kwestia obuwia, a cóż dopiero dla liczniejszej rodziny. Dopóki było ciepło i sucho pół biedy jeszcze, można było chodzić przy butach, ba, nawet i boso, hotdując modzie, ale gdy nadejda słoty jesienne, przednie strażki mroźnej zimy, trzeba być ciepło odzianym i dobrze obutym.

Ale dla przeciętnego śmiertelnika, zarabiającego miesięcznie jakieś sto marek, lub mniej ias... jest to

sprawa, równa rozwiązaniu kwadratury koła.

Za podzielenie butów przeciętny sławetny majster kunsztu szewckiego bez załknięcia żąda gotówką na stół 30 do 40 mk.; za nowe buty 130 do 150 mk. Na zarzut wyzysku tłumaczy się wzrastająca już nietylko z dnia na dzień, ale z godziny na godzinę nadmierną ceną skór, ktorami handel skoncentrowany jest w ręku kilku wyzyskiwaczy-spekulantów.

Oni to są głównymi winowajcami drożyzny obuwia, ale o tem, że i sławetny pan majster szewcki suto za robieńt pragnie, nie się nie mówi. To przecież takie naturalne wobec drożyzny wszelkich artykułów niezbędnej codziennej potrzeby i domagającej się wciąż podwyżek płacy czeladzi szewckiej.

Ale co ma czynić ten, co tak samo drogo płaci za owe potrzeby niezbędne, a zarobek miesięczny codzienny ma ściśle ograniczony?

Ankieta w sprawie drożyzny obuwia, przeprowadzona w Warszawie, stwierdziła, że w obecnych warunkach parę dobrych butów można mieć za 75 mk., czyli za połowę ceny, żądanej przez wielu sławetnych majstrów. Gdyby miarodajne władze municypalne wyjednaly zaprowadzenie legitymacji na obuwie w ten sposób, by każdy z nich posiadaczy miał prawo w ściśle oznaczonym terminie podzielać buty lub kupić sobie nowe za cenę maksymalną, ściśle oznaczoną, przekroczenie której pociągłoby za sobą surową karę; po-

zatem zaś wolna sprzedaż obuwia przez czas pewien byłaby wzbudzoną, zmniejszone zapotrzebowanie przy zwiększonym zaofiarowaniu wnet unormowałoby ceny obuwia do granic możliwych i położyło kres spekulacji. Taki projekt podań nam jeden z czytelników naszych; inny znów radzi, by Magistrat postarał się o zmonopolizowanie w swych rękach handlu skórą i obuwie, rekwirując przed wprowadzeniem monopolu cały zapas obuwia, jaki jest w mieście.

Ha, co głowa, to rozum. To też nie dziwnego, że odbieramy codziennie listy, dotyczące nadużyć, jakie podobno miewają miejsce w takich kuchniach z obracaniem pewnej części ich zapasów na wyłączną korzyść zarządzających taniemi kuchniami, lub ich służby, to znów o spekulantach, dziturkujących szpilkami szczególnie rubla rosyjskiego, by obniżyć ich kurs. Są to jednak zarzuty gołosłowne, nieczem pozytywnem nie udowodnione, więc spaść muszą z wokandy spraw bieżącego tygodnia do czasu, dopóki nie wyłoni się w tych sprawach coś, co jasnie oświeca ich istotę. Bo u nas nie brak ludzi, stawiających zarzuty instytucjom społecznym ot tak sobie, od niechcenia, a później okazuje się, że słyszeć, iż dzwonią, iano nie wiedzieli, czy w kościele, czy w cerkwi.

Uroczony program uroczystości będzie wykonany siłami miejscowymi. Wejście dla członków i wprowadzonych gości bezpłatne.

Do 15 b. m. w Stow. naucz. żydów (Początek 3) odbędzie się obchód Kościuszkowski Dr. Marja Przedborska wygłosi odczyt o Tadeuszu Kościuszcze.

Początek o godz. 8 wiecz.

Komenda i patronat łódzkiego Związku Harcerzy Polskich w Łodzi zgłosił swój akces do Głównego Komitetu Obchodu stoletniej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki urządza a dla stowarzyszonych i zaproszonych osób w dniu 19 b. m. o godzinie 6 po południu, w sali Handlowców Polskich uroczysty obchód Kościuszkowski przy udziale chóru Handlowców Polskich pod batutą p. Fotygi.

Na program uroczystości złożą się oprócz tego, przemówienia dyrektorów szkół średnich Czeraszkiewicza i Knothego, odczyty, deklamacje i gry na skrzypkach wykonane przez młodzież harcerską i żywy obraz „Polonia”.

Kronika

— **Z Rady Miejskiej.** Następane posiedzenia Rady Miejskiej odbędą się 16, 17 i 18 października. Będą one poświęcone obradom nad budżetem.

— **Wybory ławników.** W środę, 17 b. m. o godz. 12-ej w poł. odbędzie się posiedzenie komisji wyborczej dla przygotowania wyborów 2-ch ławników dla magistratu.

Członkami komisji są pp.: T. Sułowski, D. Rosenblatt, dr. Bräutigam i A. Harasz. Komisarzem wyborczym jest pierwszy burmistrz inż. Skulski.

— **Z Banku Handlowego w Łodzi.** Wczoraj, o godz. 5-ej po południu odbyło się zwyczajne zebranie ogólne Banku Handlowego w Łodzi, w obecności 26 akcjonariuszów, reprezentujących 12.949 akcji, i mających prawo do 287 głosów.

Zebranie otworzył prezes rady p. Karol Scheibler, którego powołano na przewodniczącego, w asystencji pp.: Leona Gałewicza i Alberta Zieglera; sekretarzem p. Izidor Żand. Przedstawione do zatwierdzenia sprawozdanie rady za rok 1916 wykazało, że z powodu wyjątkowego położenia, w jakim znalazł się kraj nasz, a zwłaszcza Łódź, operacje czynne dokonywane być mogły tylko w szczyptach rozmiarach. Z wykazanej przewyżki Rb. 420,181 kop. 05, — na odpisy na ruchomości i należności, oraz na pokrycie strat na kursie papierów wartościowych zarezerwowano rb. 405,872 kop. 83, zaś pozostałość w ilości rubli 14,308 k. 22 przeniesiono na nowy rachunek.

Bilans zamknięto ogółem cyfrą Rb. 72,063,428 k. 17.

Koszty handlowe wynosiły rubli 448,801. Po zatwierdzeniu sprawozdania Rady i przyjęciu protokołu Komisji Rewizyjnej, zebrani zgodnie z wnioskiem teże zgodzili się na przeniesienie przewyżki rb. 14 308 kop. 22 na nowy rachunek.

W końcu dokonano wyborów. Do rady, na miejsce ustępujących, wybrani zostali ponownie pp.: Karol Scheibler, Jakob Petters i Juliusz Kinderman.

Do komisji rewizyjnej zaś weszli pp.: S. Kossuth, J. Jarzębowski, L. Albrecht, L. Koral i Henryk Fux.

— **Osobiste.** Bawi w naszym mieście p. Zygmunt Skorupski, redaktor „Jeńca”, wydawanego w obozie dla jeńców-polaków w Gardelagen.

Jak się dowiadujemy, p. Skorupski zamieszkał chwilowo przy ul. Pustej 11 m. 1 i po upływie urlopu, który się kończy 25-go b. m. wraca z powrotem do obozu.

— **Z T-wa Krzewienia Oświaty.** Biuro T-wa przy ulicy Długiej № 87 przyjmuje codziennie od 6—7 wiecz. zapisy na wieczorowe lekcje polskiego i arytmetyki.

— **Sprzedaż chleba w poniedziałek.** Z powodu uroczystego obchodu rocznicy Kościuszkowskiej w poniedziałek 15 b. m. sklepy miejskie z chlebem otwarte będą tylko do godz. 10 rano.

Z tego powodu również sprzedaż chleba na nowe karty (serji 62 ej) rozpocznie się już w dniu dzisiejszym.

Ze związków i stowarzyszeń

× **Z Koła starszych i podstarzych.** Zarząd Koła starszych i podstarzych za naszym pośrednictwem prosi swych członków o przybycie ze

sztafarami na obchód do Rzesury Rzemieśniczej w niedzielę 14-go o 5 po poł., w poniedziałek zaś 15-go — na uroczyste nabożeństwo w kościele św. St. Kostki o godz. 10 i pół przed południem.

Teatr i Muzyka.

Teatr Polski (Ceglana 63)

Dzisiaj i jutro po dwa przedstawienia, na których odegraną będzie sztuka historyczna p. t. „Kościuszkowski pod Racławicami”.

Z prowincji.

▽ **Pożar Stryja.** Dnia 4 b. m. około godz. 8 wieczorem powstał w Stryju, w Galicji, gwałtowny pożar w okolicy „Sokoła” w barakach wojskowych. Pożar, który zaraz przeżucił się na zabudowania ochronki dla sierot (św. Józefa), zlokalizowało wojsko wraz z miejską i kolejową strażą pożarną. Na drugi dzień jednak, 5 b. m., powstał znów pożar

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielka Kwatera Główna, 12-go października:

Zachodnia widownia wojny.

Front wojsk gen. feldmarszałka Ks. Rupprechta Bawarskiego

Wczoraj działalność artyleryjska we Flandrii ograniczyła się do silnych walk ogniowych w odcinku nadbrzeżnym i w lesie Houthoulst. W ciągu nocy działał silny ogień na teren bojowy od Lys aż do drogi Menin — Ypres. Działano wzmógł się narażenie do ognia huraganowego.

Na szerokich odcinkach nieprzyjaciół podjął następnie nowe natarcia.

wzajem od czasu do czasu silnie. Na prawym brzegu Wardaru rozchwiała się przed liniami bułgarskimi natarcie kompanji angielskiej

Pierwszy General-Kwatermistrz Ludendorff.

Telegramy.

Cesarz Wilhelm w Bułgarii.

SOFJA, 12.10. Pociąg cesarski przybył o godz. 4 m. 45. Wjazd pociągu ogłoszony był przez strzały armatnie. Cesarz ukazał się w oknie, salutując króla Ferdynanda. Natychmiast król Ferdynand, ubrany w uniform pruskiego feldmarszałka, podszedł do cesarza, mającego na sobie uniform pułkownika 12-go pułku piechoty bułgarskiej, którego jest szefem honorowym. Obaj monarchowie serdecznie ucałowali się w oba policzki. Powitanie ich nacechowane było niezmierną serdecznością. Następnie cesarz zwrócił się ku obu księżętom i ku przerosowi ministrów, Radosławowowi, i zamienił z nimi bardzo serdeczne wyrazy, poczem nastąpiło przedstawienie. Tymczasem z pociągu wysiadł ks. August Wilhelm i sekretarz stanu v. Rühlmann i wzięli udział w rozmowie. Cesarz prosił też o przedstawienie mu byłych ministrów, z którymi przez chwilę porozmawiał. Cesarz był w bardzo dobrym humorze, który udzielił się wszystkim obecnym.

Odłożenie podróży kanclerza Rzeszy niem.

BERLIN, 12.10. „Berliner Tageblatt” pisze:

Jak doniesiliśmy dzisiaj rano, kanclerz Rzeszy, dr. Michaelis zamierzał niezwłocznie po zakończeniu sesji parlamentu pojechać do Kurlandji. Dowiadujemy się obecnie, że kanclerz nie udał się w podróż, lecz odłożył narazie wykonanie tego zamiaru.

Rozłam wśród nacjonalistów niemieckich.

WIENIEN, 11.X. Partja radykałów niemieckich na posiedzeniu dzisiejszym postanowiła wystąpić z niemieckiego związku narodowego.

Jeszcze jedno zerwanie stosunków dyplomatycznych.

HAGA, 12.X. — Reuter donosi z Waszyngtonu: Poseł Ekwadoru postanowił nie przyjmować oficjalnie posła niemieckiego w Peru, jeżeli uda się on do Ekwadoru.

W tamtejszych sferach dyplomatycznych dopatrują się w postąpieniu Ekwadoru zerwania stosunków dyplomatycznych z Niemcami.

Konflikt w armji rosyjskiej.

SZTOKHOLM, 12.X. Nieporozumienia pomiędzy ministrem marynarki a komitetem centralnym floty bałtyckiej urosły do ogólnego naprężenia politycznego.

Komitet centralny upiera się przy swych głównych żądaniach i postanowił nie prowadzić nadal żadnych układów z rządem tymczasowym, lecz czekać na decyzję rady robotniczej

Ukraińcy za pokojem.

ZURYCH, 12.10. Ukraińskie biuro prasowe donosi z Petersburga:

Na konferencji demokratycznej delegaci ukraińscy domagali się wykluczenia z rządu stronnictw burżuazyjnych i natychmiastowego podjęcia rokowań pokojowych.

Akcja pokojowa Papieża.

BERLIN.—Jak donoszą z Lugano, półurzędowy organ włoski „Tribuna” pisze w sprawie obiegających ponownie świat pogłosek o nowej nocie Papieża, co następuje:

Kilka pism przyniosło wiadomość, że Ojciec św. przesłał już państwu koalicyjnym odpowiedź mocarstw centralnych z dołączeniem nowej noty, w której Papież zapewnia, iż posiada pewne dane co do gotowości ustąpienia Niemców z Belgji i północnej Francji. Rząd włoski nb. nie otrzymał żadnej noty, w którejby ujęte były powyższe wymienione zaopiniowania. Prawdą natomiast jest to, że wskutek znoszenia się z nuncjuszami w Monachjum i w Wiedniu — w kołach watykańskich, do niedawna tak pesymistycznie usposobionych, zanawotał ponownie wielki optymizm

Wielka chwila

żąda wielkiego pokolenia!
Chodzi o przyszłość naszych dzieci, naszego narodu, naszej ojczyzny! Każdy, kto podpisuje 7 pożyczkę wojenną, wzmacnia państwo i wzmacnia pewność obecnej i wszystkich poprzednich pożyczek wojennych.

Powszechny obowiązek służby wojskowej na froncie — powszechny obowiązek podpisywania pożyczki w kraju!

Spełnij Twój obowiązek!

przy ul. Słowackiego około godz. 11 przed południem.

Na dworze szalała gwałtowna wichura. Ogień szerzył się od południa ku północy. Pastwą ognia padły domostwa podmiejskich właścicieli gruntów, wiele świeżo zwiezionych z pola produktów, wiele inwentarza żywego. Do akcji ratunkowej stanęło wojsko, miejska i kolejowa straż pożarna. Z najwyższym uznaniem wspomnieć należy o czynnym i pełnym brawury udziale uczniów gimnazjów w akcji ratunkowej. Ich bohaterstwu wprost narażeniu się zawdzięczyć można, że ocalało z ognia wiele istot ludzkich, zwłaszcza dzieci, które studenci wynosili z ponających domów.

Pomiędzy niemieckimi żołnierzami, ratującymi planące i zagrożone domy z narażeniem życia, było bardzo wielu Polaków z Poznańskiego

Front Niemieckiego Następcy Tronu.

Na północo-wschód od Soissons i na wschód od Mozy działalność bojowa artylerji wzmogła się do znacznej gwałtowności. Pod Vauxaillon ruszyły naprzód silne francuskie oddziały wywiadowcze; odparto je.

Na wschód od Samogneux doszło do miejscowych walk okopowych na wchodnim stoku wzgórza 304.

Wschodnia widownia wojny.

Na północo-zachód od Rygi nad Zbruczem działalność bojowa była bardziej ożywiona, niż dni poprzednich. W potyczkach z oddziałami podjazdowymi w ręce nasze wpadli liczni jeńcy.

Front macedoński.

W kotlinie Monastyrskiej i w łuku Cerny baterje zwalczały się na-

